

Előfizetési árak:
 Egész évre ----- 12 frt
 Félévre ----- 6 "
 Negyedévre ----- 3 "
 Egy hónapra ----- 1 "
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Pleitsa Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 megküldésére vonatkozó felszo-
 lalmások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-és szám,
 hová a lap azellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Akonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Nemzeti kiállítás.

Nagybecskerek, július 26.

Magyarország fővárosa világvárosnak indul. Oriási munkálatokat végeznek Budapest és környékén. Az az erő, amit a teremtő az emberi hatalom rendelkezésére állított, mozgósítva van most a főváros szépítése és nagygyá tétele érdekében.

Egész városrészeket dönt halomra a merészen alkotó elme fővárosunkban s a Sodoma-Gomora-féle pusztítás helyébe óriási magánpalotákat és évszázadokra számított középületeket rögtönöz emberfeletti gyorsasággal. Nem hiúság, a hazafias érzet kövekbe véssett himnusa ez az óriási építkezés.

Az új királyi várpalota, a parlamenti épület, a merőben új városrészek, a négy dunai hid, a szaporodó gyárak, a csatornázási és az óriási mérvben terjeszkedő villamos vasuti hálózat fényes bizonyítékai annak, hogy Budapest a nemzet színe-java, az áldozathozatal határait nem véve figyelembe, Romulus-Remusként új várost létesít, a régi helyén! . . .

A legbensőbb örömezzet hatja át szívünket, ha mindezeket a munkálatokat napról-napra gyarapodni látjuk. És örömmünkől felsarjad az a büszke tudat, hogy ezt nem egyesek áldozatkészsége, nem egy országos bizottság tevékenysége, sőt nem a kormány előrelátó eszélyessége rendezi, de létrehozza a nemzet, mely fogalom alatt értendő a korona és a kormány is, mint primus inter pares.

Egy hosszú ezredév alatt nem mutatkozik annyi harmonia a nemzet összes társadalmi és politikai érületnyilatkozatában, a mennyit a kiállítási év küszöbén látunk. Gazdag és szegény lázas sietséggel fáradozik az ezredéves ünnep magasztossá tételén, és sehol a láthatáron nem mutatkozik az ünneponatók hada, mely néppárti dühvel, tempómi zászlók nyelével vagy szélbali füttykösökkel tenné méltatlanná az ünnepet. Szinte remélni merjük, hogy állami létünk ezredik évfordulója méltó leend az emlékekhez is, melylyel a honalapítók szellemét dicsőítjük meg, és méltó leend az ünneplőkhez is. Az óriási munka, melyet dr. Schmidt József és Szalay Imre kiállítási igazgatók csekély számú referenseik közreműködésével éjt nappallá téve, a kiállítás területén a föld alatt és föld felett végeznek, mint a kiemelkedő méretekből már is kiviláglik, világra szóló leend!

E kiállításnak sem óriási aránya, sem költségessége, sem szimpompája nem marad a más nemzetek által rendezett kiállítások mögött, és még sem ezekkel, ezek által fog varázst gyakorolni, hanem nemzeti jellegével, miután rendezői egyedül és legelső sorban arra törekednek, hogy a magyar nemzet multjának dicsőségét, szellemi kultúrájának nagyságát mutassák be.

A magyar nép minden egyes tagjának szíve megrezdül, ha Hunyadi János ősi magyar várának lovagtermeiben meglátja Szent István koronázási ereklyéit, az első királyunk által ajándékozott főpapi öltö-

nyöket, általa épített szentélyeket, Hunyadi János, Mátyás király, stb. fegyverzetét, Tinódy zeneszerzeményeit kéziratban, Verbőczynek a nagy törvényhozónak kézírását, Zrinyi Ilona imádságos könyvét, Rákóczy Ferencz zászlóit s a magyar nemzet több százezer darabot számláló műkincseit, melyekhez hasonlót a külföld nem tud felmutatni. A legtöbb külföldi kiállítást oly vásártér czélnatával rendezik, amely arra van hivatva, hogy a legújabb gyártmányok részére piacot és vevőket szerezzen, vagy pedig a hiúság kirakata. A mi kiállításunk, a költő szavaival élve, „egy megszentelt fájdalom“ . . . Boldogok azok a honfitársaink, akiket a végtelenségig szerencsés tesz, hogy megláthatják ezeréves dicső multunk egybegyűjtött kincseit

Akik csak a kézzelfogható tárgyakat látják e kiállításban, azok csak a mult nagyságát fogják észrevenni, akik azonban mélyebben látnak honfitársaink közül, azok ebben a nagy momentumban könnyen felismerik a jövődő nagyság biztosítékát, melyet a Bánffy-kormány elleplezve mutat be, ebben jelezve azt, hogy fáradhatlan tevékenysége révén nem országos, nem nemzeti jellegű, de „nemzeti kiállítás“ keretében s a multban gyökerezőleg mutatja be azt, hogy a magyar kormány tevékenysége a politikai viszonyok rendezését illetőleg mennyire hazafias s a mult geniuszá-
 nak megfelelő!

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

Egy pinczér naplójából.

— Irta: Tolstoj Leo. —

Reggeli három óra . . . A játék a klubban javában folyik . . . A nagy billiárd-terem zsúfolásig meg van telve . . . A jelenlevők között látom a herceget, egy szőke bajszú urat és egy kis huszárt. A herceg ez utóbbival billiárdozik. A huszárnak olyan szokása van, hogy mindig ordít, valahányszor veszít és reám is így rivall:

— Te, rosszul jegyzed a pointokat — te csalsz . . .

Neki ilyen modora van. Egy előttem ismeretlen ur lép a terembe. Elegánsan öltözködve és nagyon szép . . . Mi, pinczerek, ismerjük már az embereinket . . . Így gondolkozom: Ez az ur vagy angol, vagy pedig álgróf . . . Leereszkedett az egyik pam-lagra és nagy figyelemmel kísérté a játékot. A játszma vége felé jár . . . A huszár ismét veszített.

— Te, ficzkó, hamisan olvastál! — förmedt rám dühösen.

Annai lárma semmiért . . . Mindössze egy üveg pezsgőbe játszottak.

A herceg az új jövevény felé fordul:

— Akar ön egy parti billiárdot játszani?

— Kész örömmel.

Az idegen zavartnak látszik. Talán új a ruhája, vagy talán rosszul játszik. Az első játszma után kérdi a herceget:

— Hogy hívják Önt, uram?

— Nischliodow Anatole.

— Atyja a testőrség parancsnoka volt?

— Ugy van.

Ezután francia nyelven folytatják a beszélgetést; ezt nem értem. A második játszma befejezése után a herceg és a többiek eltávoztak. Barátságosan elbueszott az idegentől, ki még a teremben maradt és egyedül játszott tovább . . . Jobban figyelemmel kezdtem kísérni, a mit azonban észre vett.

— Szabad még játszani? — kérdé.

— Azért van itt a billiárd.

— Akarsz velem játszani?

— Természetesen, ha elnézésed lesz irántam.

Es játszottunk; ő nyert egyet, én pedig három partit.

— Játszunk az összes betétre? — kérdém.

— Ostoba! — kiáltott rám — Azt gondold, hogy pénzért játszom én?

— Bocsánat, de én voltam a nyerő.

— Elég! — mondá urasan.

Pénzes tárczát húzott ki zsebéből, melyben nagy csomó bankjegyet láttam. Nyilván gazdagságát akarta mutatni. Azután három rubelt dobott az asztalra:

— Neked és az abszintért.

Jól van, gondolám magamban, ez aztán gavallér. Kár, hogy nem játszik pénzre, szép kis összegecskét lehetne nyerni tőle.

* * *

Nischliodow eljött másodszer is, harmadszor is. Törzsvendége lett a klubnak . . . Nem volt már olyan szemérmes és visszavonult. Egy nap történt, hogy egy billiárdjátzó — egy tiszt — tekebotyjával mellbe döfte Nischliodowot.

— Talán bocsánatot kérhetne, mert engem mellbe lökött! — mondá a fiatal ember.

— Önnek kell bocsánatot kérnie, mert Ön volt az oka, hogy rossz lökést csináltam.

— Ön fog bocsánatot kérni, azt én mondom!

— Hagyjon békében, most billiárdozni akarok.

— Ön durva ficzkó.

Különbén ez utóbbit oly félénken ejtette ki, mintha egy fiatal leány mondotta volna.

— Mit? En durva vagyok? — ordított rá a tiszt, miközben megkapta a fiatal embert kezét.

— Ön elégtételt fog nekem adni — mondá Nischliodow.

— Meg fogom Önnek adni, a mennyiben megrázom a fülét.

— Hogyha nem fog velem megverekedni, akkor Ön gyáva tasczó — mondá, miközben könyök csillogtak szemében.

— Egy siheder nem sérthet meg senkit sem.

Már-már verekedésre került volna a dolog, ha a herceg magáévá nem teszi az egész ügyet . . . Különbén ő sokszor kigunyolta a fiatal Anatole . . . Ennek nem volt szeretője, sőt úgy látszott, hogy azt sem tudta, hogy milyen fán terem az.

Egy napon nagyobb társaságba keveredett Anatole. Fedotka nevezetű kalandorral játszott, ki a játékból élt. Ha veszített, adós maradt, azonban ha nyert, mindig úgy tudta rendezni a dolgot, hogy a pénzt megkapta.

Nem csekély betéttel játszott Anatoleval. Fedotka mindég nyert, a mi ellenfelét mind tüzeesebbé tette. Minden újabb játszmanál megkészezte az összeget, úgy hogy már ezer rubelről volt szó.

— Elég, elég! — mondá a herceg, azonban Anatole a szenvedélytől ragadtatva, nem akarta abban hagyni.

Mindketten belefáradtak már a billiardozásba, elkezdtek kártyázni.

Ezen naptól fogva a fiatal ember Fedotka karmai között volt. El volt veszve. Anatole csak játszani és ismét játszani akart. Elhanyagolta ruházatát, arczsine elvesztette frissességét, szeméi be voltak esve, alatta pedig kék vonalak képződtek.

Velem is többször játszott, de majd mindég veszített. Egyszer a többek között elnyertem tőle hatvan rubelt.

— Mindent, vagy semmit? — mondá.

— Nyertem.

— Százhusz, százhusz rubel ellen.

— Jó.

Ismét nyertem.

— Kétszáznegyven rubel?

Mintha láza lett volna, minden tételt megduplázott. Már nem akartam játszani. Mérges lett és újból kezdtük a játékot.

Azokban most már nem tudott fizetni.

— Péter, — mondá — nem tudok fizetni, két hónap mulva pénzt kapok és akkor lefizetem adósságomat. Addig adok neked egy váltót. Játszunk még egyet.

HIREK.

Tájékoztató.

Julius 29. Közigazgatási bizottsági ülés.
 Julius 29. A t. h. é. v. igazgatósági ülés.
 Augustus 16. Rendk. városi közgyűlés.
 Augustus 20. Az ipartestület zászólószentelése.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— **A királyné utazása.** A királyné Bártfáról elutazva, mint levelezők írja, Poprád városát látogatta meg. A kis várost a felséges asszony gyalog járta be s órákig sétált a Huszparkban. A csorbai tóhoz tervezett kirándulás a zivatar miatt elmaradt. Este a királyné Zsolnára érkezett, a hol óriás közönség várta a pályaudvaron. Ma fél tíz órakor a felséges asszony külön vonaton Ischlba érkezett. A királynét a pályaudvaron a király, Mária Valéria főhercegnő és gyermekei fogadták. A királyné kíséretében Mikes grófnő és Bellegarde főudvarmester voltak.

— **Hamisjárványhír.** Petreszku György szenthuberti körorvos egy hozzánk intézett levelében aseptalannak mondja azt a hirt, mintha Szenthuberten a himlő járvány szerűen lépett volna fel. A nyári forróság dacára a község egészségügye kitűnőnek mondható.

— **Kataszteri munkálatok a délvídeken.** Az 1895. évben végrehajtandó kataszteri munkálatok programja már meg van állapítva, sőt jó részben végrehajtás alatt is áll. A kataszteri munkálatok felosztásnak háromszögelési, határleírás, részletes fölmérési, végül mérnöki helyszínelési és nyilvántartási munkálatokra. A mi a háromszögelési munkálatokat illeti, ezek Erdély kivételével, a Királyhágón innen, hét megyében hajtathatnak végre, köztük Torontál, Bács-Bodrogh- és Temesmegyében. A határleírás munkálatok szintén hét megyére terjednek ki, köztük Bács-Bodrogh, Torontál- és Temesmegyékre. A mennyire a viszonyok megengedik s a mennyire szükségesnek mutatkozik, határleírás alá kerülnek Torontál-megye ama községei is, a melyek azelőtt a volt határvidéki községeit képezték. A mérnöki helyszínelést és nyilvántartást illetőleg az 1875. évi VII. törvényzikk 58. §-a illetve az 1885. évi XXII. törvényzikk értelmében vezetendő földadó kataszternyilvántartás, de különösen az 1886. évi XXIX. törvényzikk értelmében megindítandó, illetve már folyamatban levő telekkönyvi betétszerkesztés céljából a korábban készült kataszteri felmérési munkálatoknak szükségessé vált tüzetes kiigazítása a mérnöki helyszínelés, újabb felmérési munkálatokban pedig szórványosan előállított változások átvezetése mérnöki nyilvántartás útján fog megejtetni Mérnöki helyszínelés

fog végrehajtani tizenhat megyében, ezek között: Csongrád, Bács Bodrogh, Torontál-, Temes-, Csanád és Arad megyékben. Az újabb felmérési munkálatokban előállított változásoknak mérnöki nyilvántartás útján leendő átvezetését tizenhat megyének községeikben fogják teljesíteni, ezek között: Csongrád, Torontál-, Csanád-, Bács Bodrogh- és Arad megyékben. E megyéknek csak azon községei vétetnek elő, hol a folyamatban lévő telekkönyvi betétszerkesztés, vagy pedig az ugynevezett „felméréndők jegyzékei”-nek elintézése azt szükségessé teszi.

— **Megszöktek a mostohájuk elől.** Stefan Ferencz nagy becskerekai gyümölcsárus a minap jelentést tett a rendőrségnél, hogy leánya a tizenegy éves Juliska és fia az ötesztendő Albert eltűntek a házból. A rendőrség megtett minden lépést, hogy a gyermekek nyomába jöjjen és a jelentés után való nap elő is került a leány is, a fiú is. A Gradnaliczán, egy kofaasszonynál voltak, minekután mára előzően két nap és két éjjel a vásártéren oszavartak. A kofaasszonyhoz úgy vetődtek, hogy lukácsfalvi tűzkárosultak gyermekeinek adták ki magukat, a jólelkű kofaasszony pedig szívesen fogadta őket. A leánynak a házi dolgok körül annyira a hasznát tudta venni, a fiúcska meg csinos arczoskájával annyira megnyerte, hogy amikor a rendőrség dobszóval való hirdetéséből megtudta, hogy keresik a gyerekeket, hát alig akarta odaadni. Váltig erősítette, hogy örökbe fogadja őket. A gyerekek a rendőrségnél, ahova apjukat is csakhamar megeztálták, azt adták elő, hogy mostoha anyjuk rossz bánásmódja kergette őket a világba. A rendőrség átadta a gyerekeket az apjuknak.

— **Bitó helyett börtön.** Megemlékeztünk annak idején arról a nagy vérengzésről, amelyet Szegeden Veszélka István közhonvéd követett el. Veszélka megszökött az őrhelyről és mikor el akartak fogni, lelélt egy honvédet és egy bérkocsist. A honvédbíróóság akkor halálra ítélte Veszélkát. Az ügyvel nemrégiben foglalkozott a budapesti honvédtörvényszék s ítéletét tegnap küldte le Szegedre. A honvéd főtörvényszék megváltoztatta a halálos ítéletet és az enyhítő körülmények figyelembevételével 16 évi és 10 hónapi fegyházra ítélte Veszélkát.

— **Vérszomjas örült.** Juhász Boldizsár felsőmuzslyai telepesnek van egy András nevű tizenéves esztendő fia, aki huzamosabb idő óta elmeháborodott, de azért ott tartották szülei a házuknál, mert a fiú nagyon csendesen viselte magát és alégynek se ártott. Tegnap azonban a csendes elmebaj dühöngő örületre vált s a fiú egyszerre csak előkerítve valahonnan egy fejszét, irtózatossal rohant az anyjának, aki csak nagynehezen szökhetett támadója elől

a belső szobába, amelynek ajtaját sikerült is magára reteszelnie. Az őrző fiú egyideig hatalmasan rázogatta a bezárt ajtót, de amikor látta, hogy meddő marad minden erőlködése, az udvarra rohant és a fejszét egy ott ácsorgó sertésbe vágta. A lárma összecsendült szomszédok hamarosan leteperték az örültet, akit ma már a városi kórházban őriznek.

— **Vizbefult fiú.** Uj Bessenyőről írják, hogy Bach Jozsef ottani földmies nyolcz éves fia tegnap fürdés közben a Nyárad-patakba fult. A gyermek tudott ugyan uszni, de mivel a vízben görcsöket kapott, eszméletét elvesztette és elmerült. Holttestét csak három óra mulva sikerült kifogni. Potkó Zoltán szolgabíró és dr. Neubauer Henrik járási orvos a vizsgálat megejtése végett kimentek a helyszínére.

— **Szerencsétlenül járt munkás.** A nagybecskerekai izraelita templomn mostanában szerelik a villamos világítást szolgáló vezetékeket. Heiny Ede svájci illetőségű munkás, a Ganz-gyárban alkalmazott felszerelő, aki szintén ebben a munkában foglalatosskódott, egy mástélméter magasságban levő állványról, ahol negyedmagával dolgozott, tegnap este hatodfél órakor lezuhant s a lábát törte. A sérültet a városi kórházba szállították.

— **A mehalai öngyilkosság.** A perjámosi illetőségű Gillich István öngyilkosságról temesvári levelezők utólag a következőket jelentik: Gillich tényleg három nap óta mulatott Potye nevű mehalai ismerősével Kis Becskerekén s mielőtt Temesvárra jött volna, megivott még két liter pálinkát, a mi teljesen elbódította, úgy, hogy tettét ittas állapotban vitte véghez. A kocsián behozni szánt termények nagy részét még utközben eladta, s a kapott összeget Potye társaságában eldorbézolta, s még ivás közben többször tett említést róla, hogy felakasztja magát. A mehalai Meskó féle ház tervéhez alkalmasnak látszott, s az ottani szerű alatt zsinórra akasztotta föl magát. Temetése tegnap reggel ment végbe.

— **Öngyilkossági mánia.** Temesvárról írják: Ki ne ismerne városunkban a szép L. Róza kávékisasszonyt, a ki — valahányszor udvarlója hűtlen lesz hozzá — lángra lobbant szívének tüzet a Begában szokta lehűteni. Csak nemrég történt, hogy a helybeli rendőrség öngyilkossági kísérlet miatt hazakisértette a szép Rózát szülőföldjére, Nagybecskerekre, de mi haszna: botból nem lesz beretva s a szép leány egy napon ismét csak eljött Temesvárra s egy gyárvárosi kávéházhoz szegődött el, a hol — a többek közt — egy daliás természetű katonát hódított magának, a kit lángolóan szeretni vélt. Történt azonban, hogy a katonaember eddig ki nem derített okok miatt hadsökevény lett a szerelem táborában s elhagyta a bájos kávé-

Zavart szemével rám pillantgatott . . . Sajnálkoztam felette és igyekeztem a játszmat elveszteni. De lehetetlen volt . . . Szegény ott ült előttem és összefüggéstelen szavakat mormogott, mint egy örült.

Egy hétig elmaradt a klubból. Egy napon ismét eljött, de nem ment a billiard-terembe.

— Játszunk egy partit? — kérde a herceg.

— Nem játszom soha többet! — felelé szomoruan.

Egy hétig ellent tudott állani, de a játékdüh erősebb volt, mint akarata: ismét játszott.

— Péter, négyszáz rubellel tartozok még neked. Egy hónap mulva megkapod.

Egy hónap elteltével elmentem hozzá: nem volt pénze. Kért, hogy várjak a következő keddig. Kedden ismét nála voltam.

— Még mindig nem küldték el a pénzt — panaszkodott. — Itt van az óram és melltűm. Add el mindkettőt.

Ugy tettem, de azért még mindig tartozott. negyven rubellel; ezt az összeget mindez óráig még nem kaptam meg.

* * *
 A szegény Anatoleböl könnyelmű, haszontalan ember lett. Sokszor kért még azután egy-egy rubelt kölcsön tőlem, hogy kocsiját kifizesse. Most már csak hajnalban jött mindig a klubba. Meglátszott rajta, hogy most már tudja, mi az: — szerető . . . Haja zilált, fehérenmüje piszkos volt, ruhája szétszakadva . . . Borzasztó módon ivott . . .

Egy este a kis huszárral játszott, de nem pénzre, hanem csak egy üveg borra. A huszár nyert. Asztalhoz ültek.

— Simon! Egy üveg bort. Meghalok szomjan.

— Hol marad az a bor?

Simon már a sültet is elhozta.

— Mi az ördög lelt, hogy a bort csak a csomaghoz akarod hozni? — mondá Anatole.

Simon azzal a megjegyzéssel távozott az asztaltól, hogy a vendéglős beszélni szeretne velem.

— Mi az ördögöt akar? — mondá a fiatal ember mérgesen.

Majd mindjárt megtudja: nem akartak neki többet hitelezni.

— Adja még ezt az egyetlen egy üveg bort?

Hiába, nem adtak neki. Hozzám jött:

— Az isten szerelmére — suttogá — kölcsönözzél hat rubelt, különben el vagyok veszve.

— Nincs nekem és sokkal tartozik is már nekem.

— Egy hét mulva negyven rubelt kapsz érte.

— Nincs . . .

Fogait vicsorgatva, haját szakgatva, kétségbeesetten távozott a klubból.

Azt gondoltam, hogy most már el fog tűnni, de másnap ismét itt volt.

— Akarsz velem játszani?

Játszotunk.

— Elég! — mondá hirtelen — Hozzál tentát, tollat, levelet akarok írni.

Ehhozam a kívántat. Már régen irt, midőn egyszer arra kért, hogy rendeljek kocsi.

Hirtelen visszahívott.

— Péter! Péter! Játszunk még egy partit. Olyan fehér volt, mint a fal.

— Még egyszer! — mondá rekedten nevetve.

Játszotunk és ő nyert. Azután elmentem, hogy a kocsi megrendeljem.

Midőn visszatértem, érthetetlen zajt hallottam a termekben. Borzasztót képzeltem . . . Kinyitottam a billiard terem ajtaját és ott láttam Anatole-t vértocában fekvő . . . Kezében a pisztoly még füstölt . . . Még nem halt meg . . . Melle le és fel emelkedett, megüvösödött szemével rám bámult . . . A hátrahagyott levél így hangzott:

„Isten mind megadta nekem a mi az embert szerencsésé teheti: vagyont, nevet, ést, a jó, szép iránti hajlamot és megtanított örizkedni; nemes és előkelő életet akartam folytatni és minden jót a mi bennem volt, magammal rántottam le a sárba.

Nem vagyok gyáva, csak elzülött. Nem követtem el semmiféle bűnt, de beszennyeztem fiataiságomat és szívemet.

Hálóba estem, melyből hiába fáradozom hogy kiszabaduljak; mind mélyebben és mélyebben süllyedek a mélységbe és aljas szenvedélyekbe. A piszok eltaszit és mégis képtelen vagyok vonzerejének, melyet reám gyakorol, ellentállani.

Mi volt az, ami engem a végromlásba taszított? Lakozott talán valami nagy szenvedély bennem, a mi megbocsátható lehetett volna? Nem! Emlékeim? Azok éppen nincsenek. Pillanatnyi feledékenység; az iszákosság percnyi szédülése és elveszem.

. . . A zöld posztó, ez az utálatos szerető, rombolta szét husz évig tartó álmomat, szívem tüzet kioltotta és legszentebb vágyamat tette semmivé . . . Ez a zöld posztó több volt nekem mint Isten, haza és emberiség.

. . . Oh, mily borzasztó szenvedély szeritott a billiard asztalhoz, mily borzasztó szenvedély mérgezte meg ifju szívemet!

. . . Nem élhetek tovább, muszáj vagyok ezen életnek véget szakítani . . .

Csak a halál szabadithat meg a zöld asztaltól . . . Egy perc mulva nem élek már . . . nem látom többet azt a posztót, a melyen oly sokszor legyőztek . . .

* * *
 Es most, ti halandó bölcsék a földön, magyarázzátok meg, mi az emberi lélek.

leányt. Mi természetesebb annál, mint hogy Róza kisasszony újból le óhajtván magát hűteni, beleugrott a majoroki püspöki hidról a Begába. Az ott csónakázó homokszedők azonban kitárt karokkal siettek a szép leány kiszabadítására. Minthogy pedig ezen eset éppen a tizenketted szer ismétlődött, most már — komolyan és a következmények terhe alatt — jóakarólag figyelmeztetjük „ő nagyságát“, hogy óvakodjék a tizenháromas számtól.

— **Mérgezés gombákkal.** Bukoveczről írják, hogy Stojadin Mokra parasztasszony tegnapelőtt kiment az erdőbe gombát szedni. Szedett is egy kosárral, melyet haza vitt és belöle úgy a maga, mint a három gyermeke részére levest főzött, melyet étvágygyal ettek meg. Vacsora után azonban göresöket kaptak s a rögtön előhívott orvos mérgezést konstatált. Daczára a gyors segítségnek, a legfiatalabb, hat éves fiu nem sokára meghalt, az anya és a többi két gyermek pedig súlyos betegen fekszenek; föl-épülésükhöz azonban reményt fűznek.

— **A legbecsületesebb megtaláló.** Egy fiatal énekművész, a kinek jelenleg nincsen szerződése, de ismeretségben van egy hölgygel, aki szívével együtt ékszereket is szokott ajándékozni, hűse a következő históriának: Az ifju szívű hölgy, a ki jelenleg egy fashionable fürdőhely vendége az Alpesekben, odahozta szíve dalnokát is, hogy hangját a nyugalomban megerősítse. Néhány nap előtt ünnepelte születése napját az ifju. A bőkezű hölgy nagyon szép ajándékkal akarta meglepni kedvesét. Egy aranyórát hozatott Budapestről, a mely mint idő- és időjárásjelző és mint utolsó menedék a végső szükségben minden lehető czél-
nak megfelelt s ezért 600 forintba is került. Az óra megérkezett és a hölgy éjjeli szekrényébe zárta. A hölgy férjével éjjeli nyugalomra vonul vissza s egyszerre csak egy kis harangocska ezüstös szavával 11 órát üt. A férj figyel; az asszony zavarba jön, de csakhamar magához tér. Elmondja férjének, hogy ő ezt az órát találta. A jó ember rögtön ajánkodik, hogy holnap elviszi a község házára. Délután pedig odamegy az ifju dalnok, legitimálja magát az óra pontos leírásával, mint annak birtokosát és meg is kapja óráját. Még aznap délután elmegy az óra becsületes megtalálójához, — a ki bájos hölgy, ez rögtön bemutatja férjének, a ki gyakori, igen gyakori látogatásokra kéri fel a rokonszenves fiatal embert. Ennek van most egy igen kedves háza, a hol barátilag fogadják és egy repetáló órája.

A limonádé.

— Francziából. —

— Zizi — szólt Pluchet-Caras ur — nem készítenél nekünk két pohár limonádét?

Egy poharat a férjének, egyet pedig Amédéének, az ő szíve választottjának. Semminek sem örül inkább, mint a mikor elkészítheti a savanyu, citromos, jeges vizes szép italt.

Rendszerint az ebédlőben foglalatoskodik a két pohárral s hagyományos szokás szerint kiválóbb gondot fordít Amédé ur limonádéjára. Az ővé a citromnak nagyobbik fele. Meg-meg forgatván a pohárban a kanalat és összenyomván a cukrot, gondosan kiszedegeti egyenkint az ő poharából a magvakat és minden rosszakarat nélkül kedve telik abban, hogy valamennyit a férje poharába tegye át, fennhangon számolgatván őket:

— Tizenöt, tizenhét, tizennyolc!

Amédé kedves barátja neki, már hat év óta szeretik egymást; ők boldogok és ők ketten alkotják a férjének minden boldogságát. Az ő férje kitűnő, alázatos és türelmes ember, ő feltétlenül bizik feleségében és soha sem jut eszébe, hogy megbotránkozzék azon, mikor Amédét bizalmasodni látja, vagy mikor észreveszi, hogy Amédé egy hajtásra kiissza limonádéját, míg ő elővigyázatosan lassan szűrőszelgeti eszupán és összeszorítja fogait, hogy ne nyelje le a magvakat.

Szegény ember. A felesége megcsalja, de azért mégis sajnálja őt. Feltételek és tekintete egy tűkörbe esik; ott látja szép, fiatal, kívánatos alakját. És egy sejtő gondolat megreszketteti homlokát a szemöldökei között. Ugy tűnik fel előtte, mintha Amédé, a ki néhány hét óta szerföltött korrekt és nagy gondot fordít öltözetére, kiesett volna szerepéből. Két ebédem nem jelent meg, rendez-vouzjokon kedvtelennek látszott.

Az asszony behozza a két pohár limonádét. A két barát pikettezik.

Zizi férje karosszékének támlájára könyökölve mélyen, hosszasan beletekint kedvese szemébe. Az úgy tesz, mintha nem venné észre és a kártyákra fordítja figyelmét.

Balsejtelem, féltékenység egy képzelt versenytárs miatt, vagy a bosszuvágyának egy komikus neme hirtelen arra készteti Zizit, hogy megfordítsa a tálcát, kicszerelvén íjű a poharakat.

Az urak, kik a játék hevében semmit sem vettek észre, a poharakért nyulnak és isznak. Amédé, a ki, mint mindig, egyszerre akarja kiinni limonádéját, már az első kortynál majd megful a tizennyolca magtól, legnagyobb csodálkozására Pluchet-Caras urnak, a ki lassan szűrőszelgetve italt, így szól:

— Vigyázz! . . . Nézd, milyen furcsa. Az enyémben nincs egy sem.

Comes.

Táviratok.

Ferdinand lemondása.

Budapest, július 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból telegrafálják, hogy az angol királyi család tagjai a leghatározottabban tanácsolják Ferdinandnak, hogy mondjon le, mihelyt kissé helyreáll a nyugalom. A lemondást egyelőre Klementina hercegnő ellenzi, mert ebben fiarészéről Sztambulov meggyilkolásában való bűnrészesség beismerését látná.

Budapest, július 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pétervárról telegrafálják, hogy Ferdinand pozíciója a pétervári udvarnál is meggyöngyült. Miklós csár elítéli félénk, inkorrekt magatartását. A csár különös felháborodását fejezte ki a felett, hogy a bolgár kormány nem volt ereje a diplomáciai ügyvivőket Sztambulov tetetésén a csöcselék halatlan bántalmazásaitól megóvni.

A bántalmazott osztrák-magyar konzul.

Budapest, július 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják, hogy gróf Goluchowsky a filippopolis osztrák-magyar konzulnak Sztambulov tetetésén történt legteljes bántalmazása ügyében a legerélyesebb diplomáciai akciózt indította meg, hogy a monarchia fényes elégtételt kapjon. A külügyminiszter megbízottja legközelebb Szófiába érkezik. Goluchowsky akcióját a német, orosz, angol, francia és olasz kormány is támogatja.

Kanitz bankár ügye.

Budapest, július 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti törvényszéknek mind több dolgot ad Kanitz Manó bankár, akit nagymérvű üzemei miatt körülbelül három hónapja hogy elfogtak. Ez a jeles firma ugyanis, kiről utóbb kisült, hogy Bécsben is szomorú emléket hagyott maga után, nem elégette meg a szélhámoskodás ismert módjait, új módját is találta a fosztogatásnak. Mindenféle nagyhangú ígérettel a börtöre csalta klienseit, még pedig, hogy mentül több áldozatot foghasson hálójába, a jelentkezőktől csekély, összesen 100 frtnyi tőkét kívánt. Alakított egy „tőzsdén játszó társaság“ot, úgy hogy 100 drb százforintos részjegyet bocsátott ki. E részletivből negyvenöt a büntető járásbírósal elé került, mert Kanitz minden hatósági engedély nélkül boesátkozott ebbe a manipulációba s még akkor is, ha rendén bonyolítja le a dolgot, részletiv-kihágást követett el. A járásbírósal azonban nem boesátkozott e kihágás elbírálásába, hanem az inkriminált részletiveket áttette a fenytő törvényszékhez, ahol azok miatt is felelősségre fogják vonni Kanitz urat. Egyébként az ellene folyó vizsgálat már néhány nap mulva be lesz fejezve, mert a könyvszakértők már megvizsgálták a hirhedt bankház könyveit, s arról szóló jelentésüket is betérjesztették a héten a törvényszékhez.

Botrány a vakok intézetében.

Budapest, július 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Mihalik Izidort, a budapesti vakok-intézete igazgatóját, nyugdíjazta. Ez a menesztés bizonyára annak a botránynak kifolyása, mely az intézet legutóbbi vizsgáján lejátszódott. A nyugdíjazott igazgató tegnap adta át az intézetet a miniszter kiküldöttjének.

Forradalom Bulgáriában.

Budapest, július 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból telegrafálják: Itt tegnap az a hír terjedt el, hogy Szófiában komoly zavargások támadtak, a vidéken pedig forradalom ütött ki. A nép tüntet Ferdinand fejedelem és a kormány ellen. A hivatalos megerősítés még nem érkezett meg.

Sztambulov hagyatéka.

Budapest, július 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából telegrafálják: Hivatalos megállapítás szerint a meggyilkolt Sztambulov aktivái 260000 frankot, passzívái 130000 frankot tesznek ki. A passzívák közt 50000 franknyi váltóadósság is van.

Holttest a börtöndben.

Budapest, július 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Luka, zemplénmegyei községből telegrafálják, hogy oda néhány nappal ezelőtt Petrusko Jánosnéhoz leánya nevére czimezve egy börtönd érkezett. Az anya, abban a hiszemben, hogy leánya, Petrusko Mari, aki a fővárosban kaszírő, előre küldte a börtöndjét, ő maga meg majd utána jön, félrerakatta a börtöndöt. Pár nap mulva kiállhatatlan büz verte fel a házat. Rájöttek, hogy a büz a börtöndből ered. Mikor a börtöndöt kinyitották, benne találtak Petrusko Mari szörnyen elégtelenített holttestét. Azt hiszik, hogy Petrusko Marit a szeretője gyilkolta meg.

A Canossa-ut eredménye.

Budapest, július 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pétervárról telegrafálják, hogy Klement metropolita, aki a bolgár küldöttségét vezette a csár elé, oly értelmi választ visz haza Bulgáriába, amely követeli, hogy Boris trónörökös orthodox hitre kereszteltessék.

Hartenau Arzen.

Budapest, július 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Köln. Zeit. szerint Bulgáriában mind jobban emlegetik Battenberg Sándor fiát, Arzen gróft mint olyat, akit a fejedelmi trónon szeretnének látni.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős: Kabos Bertalan helyettes szerkesztő.

Hirdetések.

632. sz. 1895.

Arverési hirdetmény.

T.-Erzsébetlak község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint folyó évi augusztus hó 4-én d. e. 9 órakor a község tulajdonát képező s Perlasz alatt fekvő kompérleti jog 3 esetleg 6 évre lesz nyilvános árverési uton be-beadva.

Az árverés a községi tanácsteremben lesz megtartva, az e tekintetbeni árverési feltételek a helybeli községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintethetők.

T.-Erzsébetlakon, 1895. július 20-án.
Beliitska Gusztáv, (555-31) jegyző. Scheirer Antal, bíró.

1025. szám 1895.

Hirdetmény.

Jankahid község urbéri határán a vadászati jog 1895 évi július hó 31-én del-előtti 9 órakor nyilvános árverésen 6 évre berbe adatik, feltételek a községi előjáróságnál betekintethetők.

Kelt Jankahidon 1895. évi jul. hó 20-án.

Rakovitz Ágost (554-31) jegyző. Simeon Orza bíró.

